

RĪGAS REINHOLDA ŠMĒLINGA VIDUSSKOLA

Gaiziņa iela 1, Rīga, LV-1050, tālrunis 67229210, e-pasts rsvs@riga.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

01.09.2025.

Nr. GV-25-131- rs

Izglītojamo zinātniski pētniecisko darbu izstrādes kārtība

*Izdoti saskaņā ar Vispārējās izglītības likuma
10.panta trešās daļas 2.punktu un
Ministru kabineta 2019.gada 3. septembra
noteikumu Nr.416 „Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības
standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem” un
Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumu Nr. 747 “Noteikumi
par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu
paraugiem*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Kārtība nosaka Rīgas Reinholda Šmēlinga vidusskola (turpmāk – skola) izglītojamo zinātniski pētniecisko darbu izstrādes organizāciju, noformēšanu un vērtēšanu (turpmāk – kārtība).

2. Kārtību piemēro atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas 2003.gada 25.februāra rīkojumā Nr.90 „Vispārējās vidējās izglītības iestāžu skolēnu zinātniski pētnieciskās darbības nolikums” noteiktajiem zinātniski pētnieciskās darbības mērķiem, uzdevumiem un kompetencei izglītības iestādes līmenī.

II. Zinātniski pētnieciskās darbības organizācija

3. Skolas 10. - 12. klases izglītojamais izstrādā un aizstāv vienu zinātniski pētniecisko darbu. Zinātniski pētnieciskā darba izstrāde tiek uzsākta vispārējās vidējās izglītības programmas apguves sākumā un tiek pabeigta ar darba prezentāciju un aizstāvēšanu.

4. Zinātniski pētnieciskā darbība skolā tiek organizēta pa mācību priekšmetiem. Izglītojamais var izstrādāt zinātniski pētniecisko darbu citā jomā, ja to apstiprina darba vadītājs.

5. Vienu kopīgu zinātniski pētniecisko darbu var izstrādāt ne vairāk kā 2 izglītojamie.

6. Darba vadītājs vienlaicīgi var vadīt ne vairāk kā 2 zinātniski pētnieciskos darbus.

7. Darba vadītājs regulāri seko zinātniski pētniecisko darbu veikšanai, sniedz konsultācijas datu ieguves un rezultātu apkopošanas procesā.

8. Mācību priekšmeta skolotājiem jāizstrādā zinātniski pētniecisko darbu tēmas līdz 7. oktobrim.

9. Vidusskolas klašu skolēniem līdz 14.oktobrim jāizvēlas zinātniski pētnieciskā darba tēma un darba vadītājs.

10. Darbu vadītāji tiek apstiprināti ar skolas direktora rīkojumu.

11. Skolēniem zinātniski pētnieciskie darbi jānodod un jāaizstāv skolas administrācijas noteiktajā laikā marta mēnesī. Darbs tiek vērtēts ballēs tikai pēc tā aizstāvēšanas.

12. Pēc vērtēšanas komisijas ieteikuma labākie darbi iesniedzami aizstāvēšanai Rīgas pilsētas izglītojamo zinātniski pētniecisko darbu konferencē.

13. Par zinātniski pētniecisko darbību atbildīgais direktora vietnieks izglītības jomā organizē zinātniski pētniecisko darbu aizstāvēšanu, sastāda pieteikumu Rīgas pilsētas izglītojamo zinātniski pētniecisko darbu konferencē.

III. Zinātniski pētniecisko darbu vērtēšana

14. Zinātniski pētnieciskā darba vērtējums 10 ballu sistēmā tiek ierakstīts skolēna liecībā un ZPD vērtējuma protokolā. Ja ZPD sekmīgi tiek aizstāvēts pilsētas vai valsts konferencē, galīgais vērtējums var tikt paaugstināts.

15. Zinātniski pētniecisko darbu vērtēšanas kritērijus izstrādā mācību jomas darba grupas vadītāji.

IV. Zinātniski pētniecisko darbu noformēšana un iesiešana

16. Zinātniski pētnieciskais darbs tiek noformēts atbilstoši metodiskajām prasībām, kas noteiktas izdevumā: R. Hahele "*Skolēnu zinātniski pētnieciskā darbība*". Rīga: SIA „Izdevniecība RaKa”, 2005.

17. Izglītības iestāde nodrošina datoru izmantošanu, papīru, kopēšanu, skenēšanu, drukāšanu u.c. nepieciešamo, ja darbi tiek gatavoti pilsētas vai valsts zinātniski pētniecisko darbu konferencē.

18. Rīgas Reinholda Šmēlinga vidusskolas izglītojamo zinātniski pētniecisko darbu konferencē panākumus guvušie darbi tiek nodoti skolas bibliotēkā un ir brīvi pieejami apmeklētājiem.

V Noslēguma jautājumi

1. Zinātniski pētniecisko darbu izstrādes kārtību un grozījumus izstrādā mācību jomas darba grupas vadītāji un apstiprina skolas direktors.
2. Grozījumus zinātniski pētniecisko darbu izstrādes kārtībā var ierosināt skolas pedagogi, tos iesniedzot mācību jomas darba grupas vadītājam un direktora vietniekam izglītības jomā.
3. Atzīt par spēku zaudējušu Rīgas vakara ģimnāzijas 2008.gada 1.septembra iekšējos noteikumus Nr.78 "*Skolēnu zinātniski pētniecisko darbu izstrādes kārtība*" un Rīgas vakara ģimnāzijas 2016.gada 1. aprīļa iekšējos noteikumus Nr. GV-26-5-rs "*Skolēnu zinātniski pētniecisko darbu izstrādes kārtība*."

Direktors

J.Japiņš

Beikmane 67226194

Skolēnu zinātniski pētniecisko darbu noformēšana

Darbus raksta latviešu valodā, izņemot cittautu valodniecībā un literatūrā.

Darba pamatteksts ir

- ne garāks par 30 lapaspusēm (A4 formāts) humanitāro un sociālo zinātņu sekcijās vai
- ne garāks par 20 lapaspusēm (A4 formāts) dabaszinātņu sekcijās.

Darbam var būt pielikums, ne garāks par trešo daļu no pamatteksta lappušu skaita.

Darbam ir jābūt datorsalikumā. Darbs jāraksta vienā lapas pusē.

- No kreisās puses jāatstāj 3 cm plata mala,
- no labās — 1 cm,
- no augšas un apakšas — 2 cm.

Burtu izmērs — 12, intervāls — 1,5, veids — *Times New Roman*.

Lappuses darbā jānumurē. Jaunā lappusē jāsāk visas darba galvenās daļas, bet nodaļas un apakšnodaļas turpina rakstīt jau aizsāktā lappusē.

Lapas nedrīkst būt ieliktas atsevišķos plastikāta vāciņos.

Katrā zinātniski pētnieciskajā darbā obligātas šādas daļas:

1. Titullapa.
2. Satura rādītājs.
3. Anotācija.
4. Ievads.
5. Satura izklāsts (zinātniskā darba pamatdaļas, to nodaļas un apakšnodaļas).
6. Secinājumi un priekšlikumi
7. Izmantoto avotu un literatūras saraksts.
8. Pielikumi (var būt).

Titullapā jānorāda:

1. Skolas, kurā skolēns mācās, nosaukums.
2. Zinātniskā darba nosaukums.
3. Darba veids (*zinātniski pētnieciskais darbs*).
4. Darba izpildītāja vārds, uzvārds, klase.
5. Zinātniskā darba vadītāja amats, zinātniskais grāds, vārds, uzvārds (ja ir, norādīt arī ZPD konsultantu).
6. Darba izpildes dati — pilsēta un gads.

Satura rādītājs.

1. Satura rādītāju ievieto aiz titullapas kā otro zinātniskā darba lapu.
2. Šajā lapā jāraksta virsraksts „Satura”. Tas informē par visām darba sastāvdaļām.
3. Visiem virsrakstiem jābūt formulētiem tieši tā, kā tas ir rakstīts darba tekstā.
4. Aiz katra satura elementa nosaukuma lappuses labajā pusē cits zem cita rakstāms tas lappuses numurs, kurā attiecīgais virsraksts atrodas.
5. Saīsinājums „lpp.” aiz numura nav jāraksta.
6. Visas zinātniskā darba satura izklāsta nodaļas vai apakšnodaļas ir jānumurē.

Anotācija (latviešu valodā un svešvalodā).

1. Anotācijā ieteicams ietvert darbā pašu svarīgāko, lai lasītājs varētu lemt par nepieciešamību iepazīties ar šo darbu. Tajā noteikti vajadzētu būt ievadā izvirzītajai problēmai un secinājumiem, kas iegūti darbā.
2. Anotācijas apjoms nedrīkst pārsniegt 1-2 lappuses.

Ievads.

1. Ievadam īpaša virsraksta (nosaukuma) nav.
2. Ievadā motivē temata izvēli, tā aktualitāti un novitāti, sava darba konkrēto mērķi, hipotēzi, uzdevumus un savas pamatidejas darbā, norāda pamatmateriālu un temata izstrādāšanas metodes.
3. Ievada nobeigumā jāraksturo darba uzbūve — galvenās daļas un nodaļas, tajā apskatāmo tēmu un problēmu loks, galvenie sasniegumi, darba pielietojama iespējas.

Satura izklāsts.

1. Zinātniskā darba pamatdaļās ietverts ievadā izvirzīto tēmu, problēmu un uzdevumu risinājums.
2. Satura izklāsts sākams ar teorētisko atziņu analīzi, šīs daļas apjoms nedrīkst būt lielāks par 30 %-50% no darba kopapjoma.
3. Pētnieciskās daļas galvenais materiāls ir paša skolēna savāktie fakti, novērojumi, pētījumi. To analīzei, spriedumiem un secinājumiem jābūt pamatotiem.
4. Ieteicams izveidot pārskata tabulas, shēmas, diagrammas, iekļaut darba tekstā arī ilustrācijas, fotogrāfijas, kartes u.c. labi pārskatāmus materiālus. Šiem materiāliem jābūt ar nosaukumiem, un tie ir jānumurē.
5. Apjomīgus materiālus ieteicams ievietot darba pielikumā. Nodaļu tekstā jābūt norādēm uz attiecīgajiem pielikuma elementiem.
6. Ieteicams darbā lietot pēc iespējas īsākas citu autoru atziņas un arī tikai tad, ja tās nepieciešamas savu uzskatu pamatošanai.
7. Citāts jāsāk ar lielo burtu un jāliek pēdiņās. Citējot tikai nelielu daļu no kāda teikuma, to var gramatiski iekļaut tekstā. Tāds citāts arī jāliek pēdiņās, bet nav jāsāk ar lielo burtu.
8. Gan citātiem, gan domu pārstāstījumam (nelieto citātu tieši, bet pārstāsta citu zinātnieku atzinumus) obligāti jānorāda avots (grāmata, raksts vai cits materiāls, kurā izmantotā atziņa uzrakstīta). Uz citāta avotiem jānorāda ar īpašu pierakstu, ko sauc par bibliogrāfisku atsauci.
9. Bibliogrāfiskās atsauces var būt dažādas (trīs veidi; skat. Hahele R., *Skolēna zinātniski pētnieciskā darbība*. Rīga : RaKa, 2005.) Visbiežāk izmanto parindes vai arī iekavās raksta citētās grāmatas kārtas numuru izmantoto avotu un literatūras sarakstā.

Secinājumi un priekšlikumi

1. Šai daļai jābūt īsai, konkrētai. Tajā atspoguļo darba rezultātu novērtējumu un to atbilstību pētījuma mērķim, kā arī darba gaitā radušos patstāvīgos atzinumus, priekšlikumus turpmākajiem pētījumiem.
2. Visbiežāk secinājumus pieņemts veidot par katru nodaļu vai apakšnodaļu, atklājot galveno, kas attiecīgajā nodaļā patstāvīgi izpētīts.
3. Jācenšas izvairīties no liekvārdības un vispārzināmu apgalvojumu izteikšanas.
4. Priekšlikumiem jābalstās uz secinājumiem un jābūt reāli īstenojamiem turpmākajā darbībā.

Izmantoto avotu un literatūras saraksts.

1. Ievietojams darba beigās.
2. Sarakstu veido saskaņā ar Latvijas Valsts standartu ISO 690 "Dokumentācija, bibliogrāfiskās norādes" prasībām.

Pielikumi.

1. Pielikumos tiek ievietoti materiāli, kuri palīdz izprast tekstu, atspoguļo pētnieciskā darba procesu un rezultātu.
2. Kā pielikumi darbā var būt:
 - 1) analizētā materiāla pārskata shēmas un tabulas;
 - 2) anketu paraugi, fotogrāfijas, zīmējumi, kartes, kartoshēmas, rasējumi u.c;
 - 3) analizēto vārdu alfabētiskais saraksts.
3. Pielikumi jānumurē.
4. Katrai pielikuma vienībai (shēmai, tabulai, fotogrāfijai u.c.) jābūt nosaukumam.
5. Pielikumi neietilpst darba kopējo lapaspušu skaitā.

Zinātniski pētniecisko darbu *aizstāvēšanas* vērtēšanas kritēriji

Temata aktualitātes (problēmas, hipotēzes) pamatojums	0, 1, 2, 3
Darba analīze (mērķis, uzdevumi, metodes) un pētījuma bāze, rezultāti	0, 1, 2, 3
Secinājumi un priekšlikumi	0, 1, 2, 3
Darba noformējums, uzskates materiālu kvalitāte	0, 1, 2, 3
Papildpunkti par	0, 1, 2, 3
KOPĀ PUNKTI PAR AIZSTĀVĒŠANOS	20

Darba kopvērtējums

Darba vadītāja vērtējums	20 punkti
Aizstāvēšanās	20 punkti
Kopā	40 punkti
Iegūtie punkti	Balles
37 - 40	10
34 - 36	9
31 - 33	8
28 - 30	7
24 - 27	6
20 - 23	5
16 - 19	4
10 - 15	3
5 - 9	2
0 - 4	1